

Andet Afsnit.

Universitetets, Kommunitetets og den polytekniske Læreanstalts økonomiske Anliggender.

A. Almindelige Bestemmelser og Forhandlinger samt Afgjørelser af enkelte Tilfælde.

1. Om en Sammendragning af Universitetets, Kommunitetets og den polytekniske Læreanstalts Midler til en Fond.

I Aarene 1860—62 førtes der, som det af Lindes Medd. for 1856—63 S. 628 ff. vil ses, Forhandlinger mellem Ministeriet og Konsistorium om en Sammendragning af Universitetets og Kommunitetets Midler; men den Modstand, som Konsistorium rejste mod en saadan Ordning bevirkede, at Sagen ikke kom til Udførelse. I 1871 gjenoptoges Sagen atter, men paa en noget forandret Maade, idet det da drejede sig om en Sammensmeltning ikke blot af disse to Instituters, men tillige af den polytekniske Læreanstalts Midler. Det var Folketingets Finantsudvalg, der i sin Betænkning over Finantslovforslaget for 1871—72 drog denne Tanke frem, idet 5 af dettes Medlemmer fandt sig foranledigede til at bemærke, at de vilde anbefale en Sammendragning af disse Instituters Midler til en Fond. Dette bevirkede, at Ministeriet tog Sagen under Overvejelse, og under 23de Jan. 1871 begjærede det Konsistoriums Ytringer over Forslaget. I denne Skrivelse bemærkede Ministeriet, at Forholdene navnlig med Hensyn til de 3 Instituters indbyrdes Forhold efter dets Mening havde forandret sig saa væsentligt, siden Konsistorium havde ytret sig om en saadan Sammensmeltning, at der deri laa en særlig Opfordring til at gaa ind paa Sagen. Den polytekniske Læreanstalts aarlige Underbalance var siden 1862—63 overført fra Sorø Akademi til Kommunitetets Budget, ligesom Kommunitetet tidligere i en Række af Aar endogsaa af sin Kapitalformue havde gjort betydelige Tilskud til Universitetets Fornødheder, et Forhold, som ved Forslaget om den botaniske Haves Flytning vilde vedvare i en rum Tid, og hvad Forholdet mellem Universitetet og den polytekniske Læreanstalt angik, stræbte man, navnlig gennem Lønningslovene, mere og mere hen til at lade Lærerstillingerne ved Universitetet og den polytekniske Læreanstalt supplere hinanden. Det forekom derfor Ministeriet, at der i Virkeligheden ikke var tilstrækkelig Grund til at holde disse 3 Instituters Fonds adskilte, medens det paa den anden Side dog maatte være nødvendigt at tage saadanne særlige Bestemmelser strax ved Sammensmeltningen, som de historiske Forhold og tidligere Forskrifter maatte tilraade for at sikre sig mod en eventuel Prægravation, navnlig for Kommunitetets Vedkommende.

Til at tage denne Sag under Overvejelse nedsatte Konsistorium en Komite, bestaaende af Inspektoren Kvæsture (Etatsraad Gram og Professor Aagesen), Referendarius (Professor Nellemann), Professor Steen, samt Universitetets Kvæstor, Justitsraad Gede. Under 16de Juni 1871 afgav Komiteen sin Erklæring, der af Konsistorium blev tiltraadt og under 6te Juli tilstillet Ministeriet. I denne Erklæring udtalte Komiteen, at naar Konsistorium tidligere, navnlig i de udførlige Betænkninger af 22de September 1860 og 31te Marts 1862 havde fraraadet en Sammensmeltning af Universitetets og Kommunitetets Midler, havde det væsentlig været ledet af Frygten for, at en saadan Foranstaltning vilde kunne medføre dels en utilbørlig Tilsidesættelse af Kommunitetets oprindelige fundatsmæssige Formaal, dels en Anvendelse af de sammendragne Midler til Øjemed, som vare fremmede for de tvende Stiftelser, og for hvilke Forsorgen vilde kræve betydelige, rimeligvis stedse voxende Udgifter, der vilde virke hæmmende paa Varetagelsen af Universitetets og Kommunitetets Interesser. Disse Grunde tillagde Komiteen fremdeles saa megen Vægt, at den vilde anse det for i for sig ønskeligst, om man kunde bevare den bestaaende Ordning, hvorefter de enkelte Stiftelser staa som fuldkommen selvstændige, men saaledes, at Kommunitetet som den forholdsvis rigere Stiftelse kommer de andre til Hjælp, under den Forudsætning, der altid har været fastholdt for saadan Understøttelse, nemlig at Tilskuddet kan afholdes uden nogen som helst Fare for Kommunitetets eget Formaal. Komiteen erkjendte imidlertid, at der, som Forholdene stillede sig, kunde anføres væsentlige Grunde for ikke at modsætte sig det i Folketinget oftere udtalte Ønske om en Sammendragning af Universitetets, Kommunitetets og den polytekniske Lærestalts Midler, og udtalte, at det dog maaske heller ikke var umuligt i den Lov, hvorved denne Foranstaltning skulde gennemføres, at faa optaget Bestemmelser, som kunde afgive nogen Betyggelse mod de foran paapegede Farer. Loven burde saaledes indeholde, at de sammendragne Midler udelukkende skulde anvendes til de tre nævnte Stiftelsers Formaal, fremdeles en Garanti mod, at ikke Kommunitetets fundatsmæssige Formaal, at tjene til Understøttelse for de studerende, blev skudt til Side for de Krav, som i øvrigt blev stillet til hine Midler. Som en saadan Garanti nævnte Komiteen, at Renten af en vis Del af den samlede Kapitalformue forbeholdtes til Anvendelse for Kommunitetets nærmeste fundatsmæssige Formaal. Fastsættelsen af denne Sums Størrelse burde ske under Hensyn til, hvad der da af Kommunitetets Midler udrededes til dette Formaal, hvorhos Summen burde ansættes saaledes, at Renten af samme kunde antages at ville give et aarligt Overskud, der blev at sammenlægge med den til den fornævnte Anvendelse forbeholdte Kapital, idet det nemlig kunde forudses, at Udgifterne til Kommunitetets eget Formaal i Tidens Løb vilde stige, selv om man ikke tog Hensyn til saadanne ekstraordinære Foranstaltninger, som en Ombygning af Regentens. I sidst nævnte Henseende oplystes ved Oversigter, udarbejdede i Kvæsturen, at medens Udgifterne til Stipendier m. m. i 1850—51 udgjorde omtrent 19,300 Rd., vare de i 1870—71 stegne til omtrent 33,400 Rd.; ved Finantsloven for 1871—72 var der til de samme Udgifter bevilget omtrent 36,200 Rd. Den Sum, hvis Rente skulde forbeholdes til Anvendelse for Kommunitetets nærmeste fundatsmæssige Formaal, vilde derfor ikke kunne ansættes til mindre end 950,000 Rd.

Det eventuelle Lovforslag mente Komiteen kunde affattes saaledes:

§ 1.

„Fra 1ste April 1872 sammensmelttes Universitetets, Kommunitetets og den polytekniske Lærestalts Midler til en Fond, som benævnes: Universitetets og de med dette forenede Stiftelsers Fond. Denne Fond anvendes udelukkende til de tre foran nævnte Stiftelsers Formaal.

§ 2.

Af den i forrige Paragraf omtalte Fonds Kapitalformue forbeholdes Renten af 950,000 Rd. til Anvendelse for Kommunitetets nærmeste fundatsmæssige Formaal. Det Beløb, hvormed Renten af denne Sum overstiger Aarets virkelige Udgifter til det foran nævnte Formaal, lægges til Hovedstolen, for at anvendes i samme Øjemed som denne“.

Til Oplysning om, hvorledes Forholdet vilde stille sig efter Sammensmeltningen, havde Ministeriet begjært udarbejdet et Forslag til et samlet Budget for de tre Stiftelser, og et saadant Forslag fremsendte Komiteen derfor senere for Finantsaaret 1872—73 med tilhørende Anmærkninger.

For den i Efteraaret 1871 sammentraadte Rigsdag blev der derefter forelagt et Forslag til Lov om Sammen dragging af de Universitetet og Kommunitetet i Kjøbenhavn samt den polytekniske Lærestalt tilhørende Midler til en Fond, der led saaledes:

„De Universitetet og Kommunitetet i Kjøbenhavn samt den polytekniske Lærestalt tilhørende Midler sammendrages til en Fond fra 1ste April 1872 at regne. Denne Fond benævnes: Universitetets og de med dette forenede Stiftelsers Fond Af Fondens Indtægter afholdes forlods, hvad der udkræves til Anvendelse for Kommunitetets nærmeste fundatsmæssige Formaal“.

Idet her i øvrigt med Hensyn til Lovforslagets Motiver og Sagens Behandling i Folketinget maa henvises til Rigsdagstidenden, skal blot tilføjes, at Lovens Overgang til anden Behandling blev nægtet.

2. Om Regnskabsaflæggelse for de under Universitetskvæsturen hørende Instituter.

Ved Ministeriets Skrivelse af 10de Marts 1862*) angaaende Ordningen af Forretningsgangen i Universitetskvæsturen, efter at Sorø Akademi og det lærde Skolevæsens Hovedregnskaber vare blevne henlagte derunder, er det fastsat, at der med Hensyn til Revisionen af Sorø Akademis og det lærde Skolevæsens Hovedregnskaber skal forholdes paa samme Maade som med Universitetskvæsturens øvrige Regnskaber, nemlig saaledes, at den befalede Afskrift af Hovedbogen til Revisionens Brug bortfalder, og at Revisionen skal foretages i Kvæsturens Lokale, hvorimod Kassebøgerne med Bilag og Afgiftsberegningerne afgives til Revisionen, mod at de i fornødent Fald kunne fordres udlaante af Kvæsturen. Tillige fastsættes det som Regel, at Fremlæggelse ved Regnskabet af bekræftede Gjenparter af alle nye Obligationer bortfalder, hvorimod Obligationerne in originali med tilhørende Taxationsforretninger blive at efterse af Revisor hos Kassereren, dog at der til

*) Se Lindes Medd. for 1856—63 S. 612—17. Det er en Ukorrektthed, naar der Side 615 øverst staar Universitetets Regnskaber; Mening er Universitetskvæsturens Regnskaber.

Lettelse for Revisor ved Regnskabet skal fremlægges en Specifikation over alle de nye Obligationer, som i Regnskabsaaret ere tilkomne. En Decision til det lærde Skolevæsens Hovedregnskab for 1869—70 havde tilsidesat bemeldte Skrivelse og blev indanket til Ministeriet. Da denne Decision tillige vilde finde Anvendelse paa de under Konsistoriums Omraade hørende Regnskaber, vedkommer Sagen imidlertid ogsaa de Stiftelser, om hvilke nærværende Beretning handler.

Den Decision, hvortil der oven for er sigtet, blev afgivet den 19de Maj 1871 og gik ud paa, at „Regnskabet for Fremtiden vil være at bilægge med behørig attesterede Gjenparter af alle nye Obligationer tillige med Taxationsforretninger, Assuranceattester, Gjenparter af Fornyles- og Tinglæsningspaategninger m. v.“. Denne Afgjørelse stod i ligefrem Strid med den ved Ministeriets Skrivelse af 10de Marts 1862 fastsatte Fremgangsmaade, og blev derfor af Universitetsbogholder Hørring under 12te Marts 1872 indanket til Ministeriet, idet han, næst at gjøre gjældende, at den stod i Strid med Ministeriets Skrivelse af 10de Marts 1862 og konsekvent vilde føre til en fuldstændig Omstyrtelse af dennes Normer ogsaa for de andre Universitetskvæsturen underlagte Instituter, tillige gjorde opmærksom paa det betydelige Arbejde, som en Opfyldelse af Decisionen vilde medføre. Exempelvis anførte han, at alene Omvurderingerne ved samtlige Stiftelser for et enkelt Regnskabsaar vilde udgjøre henved 300 fuldt beskrevne Foliosider. Dette Arbejde var aldeles unyttigt, naar Hovedbestemmelsen blev staaende ved Magt, at Revisionen skulde foretages i Kvæsturens Lokale. Mod denne maatte derfor Decisionen i Virkeligheden anses for at være rettet; men dennes Opretholdelse var uundværlig for den daglige Forretningsgang og for Regnskabernes Korrekthed — ved Kvæsturen som ved ethvert andet Institut af lignende Omfang i Staden. Hertil sluttede Kvæstor med inspectores kvæsturæ sig i Skrivelse af 21de Marts, i hvilken det yderligere gjordes gjældende, at Revisors Eftersyn af Originalerne paa Regnskabsstedet, der i og for sig afgav en langt fyldigere Kontrol, kun krævede 3 à 4 Timers Tid om Aaret, og derfor ikke stod i noget som helst Forhold til Ulejligheden og Udgiften med at samle en Masse unødvendige Afskrifter. Til en saadan Udgift var der heller ikke ved Fastsættelsen af Bogholderens Assistancesum taget Hensyn; Decisionens Gjennemførelse vilde altsaa kræve en forøget Bevilling hertil, en Bevilling, som det vilde være saa meget vanskeligere at erholde, som dette Arbejde i sig var aldeles unyttigt. Den omtalte Fordring til Kvæsturen havde sit Sidestykke i andre Fordringer fra Revisors Side, der vilde volde yderligere unyttigt Skriverseri og betydelige, overflødige Udgifter. Ved Antegnelser til Universitetets Regnskab var der saaledes forlangt Afskrifter af Stiftelsernes Skattebøger, samt af alle nye Indskrivningsbeviser for kgl. Obligationer. Ved Antegnelser til Skolevæsenets Regnskab for 1870—71 forlangtes det endelig, at der aarlig skulde fremlægges Attester om, at samtlige Panteobligationer henstaa uudslettede i Pantebøgerne. Pantebrevene udgjorde omtrent 1900; hver Panteattest kostede 11 Mk. 13 Sk. Udgiften hertil var aldeles unyttig, da Revisor hos Kassereren kunde efterse de originale Pantebreve. Skulde disse Fordringer ogsaa vinde Medhold, og skulde den oven meldte Decision være en Forberedelse til at faa Hovedbestemmelsen ophævet, at Revisionen skulde foretages i Kvæsturens Lokale, maatte alvorlig Modstand gjøres; thi Opretholdelsen af denne Bestemmelse, der ingenlunde er ejendommelig for Kvæsturen, men finder Sted ved hvert Institut i Byen, hvor Regnskabsvæsenet har lignende Omfang og Ordning, var

aldeles nødvendig, da alle Regnskaberne aflægges i Hovedbogsform, og Hovedbøgerne altid skulle holdes à jour. Disse kunde derfor ikke undværes i Kvæsturen, hvor de stadig benyttedes dels under Anlægget og Afslutningen af de nye Regnskaber, og dels ved Udfærdigelsen af de daglige Kasseanvisninger, som ofte gjør det nødvendigt at efterse tidligere Regnskaber. Det vilde blive umuligt med behørig Sikkerhed og Korrekthed at føre Bøgerne, naar ældre Hovedbøger manglede. Dertil kom, at mange af de forskjellige Oplysninger, som meget hyppigt søges af Konsistorium, inspectores kvæsturæ, Stipendiebestyrelsen, Eforerne og mange andre, til hvilke Kvæsturen staar i Forretningsforhold, ikke længer vilde kunne gives.

Paa Grund af den Betydning, den paaankede Decision havde for de under Konsistoriums Omraade hørende Regnskaber, begjærede Kvæstor sin Skrivelse fremsendt ved Konsistorium, ledsaget af sammes Ytringer om Sagen. Ved under 9de April 1872 at fremsende Skrivelsen til Ministeriet, bemærkede Konsistorium, at Spørgsmaalet var, om den ved Decisionen tilsidesatte Bestemmelse i Ministeriets Resolution af 10de Marts 1862, der var et Led i den hele for Universitetskvæsturen approberede Forretningsgang, skulde opretholdes eller forandres. Da dette Spørgsmaal ikke paa regelmæssig Maade var bragt under Forhandling, men Resolutionens Bestemmelse ganske var ladet ude af Betragtning af Decisor, var der ikke levnet Kvæsturen nogen anden Vej til at fremkomme med sine Indvendinger mod en saadan Forandring i de fastsatte Regler, hvis Opretholdelse var af stor Betydning for Kvæsturen og Universitetet, end den at indanke den faldne Decision til Ministeriet. Hvad Sagen selv angik, tiltraadte Konsistorium ganske det af Universitetsbogholderen og Kvæstor paaviste, at hele det forlangte og yderligere forventede nye Arbejde for Kvæsturen var aldeles unyttigt, saafremt det var Mening, at den ganske uundværlige Hovedbestemmelse i Resolutionen af 1862, at Revisionen skal foretages i Kvæsturens Lokale, skulde blive staaende ved Magt, ligesom det vilde medføre betydelige, aldeles overflødige Udgifter, som et blot Bekvemmelighedshensyn for Revisor ikke burde paaføre Universitetet. Konsistorium maatte derfor af al Magt støtte Kvæstors Indstilling, at det maatte blive tilkjendegivet 1ste Revisionsdepartement, at Ministeriets oven nævnte Skrivelse uanset den afsagte Decision fremdeles stod ved Magt, for saa vidt den fastsætter, at Fremlæggelse ved Regnskaber af bekræftede Gjenparter af alle nye Obligationer bortfalder, hvorimod Obligationerne in originali med tilhørende Taxationsforretninger m. v. blive at efterse af Revisor hos Kassereren. Efter herover at have indhentet Erklæring fra Chefen for 1ste Revisionsdepartement, tilkjendegav Ministeriet bemeldte Departement, Konsistorium og Kvæstor under 18de November 1872, at da den ved Ministeriets Resolution af 10de Marts 1862 tagne Bestemmelse nøje sluttede sig til den i sin Tid foretagne Ordning af Universitetskvæsturen og var et Led i den hele for Kvæsturen approberede Forretningsgang, fandt Ministeriet sig ikke foranlediget eller end ikke efter det til Kvæsturens Kontorudgifter henlagte Beløb i Stand til at gjøre nogen Forandring i denne Resolution, hvorimod den fremdeles skulde blive ved Magt, saaledes at Fremlæggelse ved Regnskaberne af bekræftede Gjenparter af alle nye Obligationer bortfaldt, og at Obligationerne in originali med tilhørende Taxationsforretninger m. v. skulde efterses af Revisor hos Kassereren i Kvæsturen. Som en Følge heraf bortfaldt den paaankede Antegnelsespost til det lærde Skolevæsens Regnskab for 1869—70. Ministeriet tilføjede, at for saa vidt en Antegnelse undtagelsesvis i et enkelt Tilfælde maatte gjøre det nødvendigt for

Decisionens Skyld at have Gjenpart tilstede af et af de i Decisionen omtalte Dokumenter, vilde en saadan kunne rekvireres i Universitetskvæsturen.

3. Om Udstedelse af nye Indskrivningsbeviser.

I en Skrivelse til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet af 1ste Marts 1871 udtalte Finantsministeriet det Ønske at kunne simplificere Bogføringen over Statsgjælden fornemmelig ved Inddragningen af forskellige, fra ældre Tider endnu tilbage værende Statsforskrivningers Konti, saa at hele den indenlandske fra Kreditors Side uopsigelige 4 pCt. Statsgjæld saa vidt muligt alene kom til at bestaa dels af Kupons-Obligationer, der lød paa Ihænde haven, dels af de i Følge Finantsministeriets Bekjendtgørelse af 20de September 1859 udstedte Indskrivningsbeviser, som kun meddeles for Obligationsbeløb paa hele Hundreder. Hertil vilde det være nødvendigt at lade de ældre i Følge Plakat af 4de April 1835 udstedte Indskrivningsbeviser, der tilhørte forskellige Instituter, Kirker, Legater eller Fonds, der bestyres af Universitetskvæsturen, ombytte med nye Indskrivningsbeviser; men da disse kun meddeltes for Summer, der udgjorde hele Hundreder, og flere af de ældre Beviser ikke lød paa fulde Hundreder, erklærede Finantsministeriet sig villigt til at udbetale det de fulde Hundreder overskydende Beløb efter Kurs eller at sælge de til Afrundingen fornødne Obligationsbeløb efter Kurs. For dog saa meget som muligt at undgaa disse Indkøb eller Salg af mindre Obligationsbeløb, foreslog det, at der i de Tilfælde, hvor de ældre Indskrivningsbevisers paalydende Kapitaler vel hidrørte fra forskellige Legater, men dog tilhørte samme Institut eller Kirke, kun meddeltes et nyt Indskrivningsbevis, der da fik Paategning om, med hvilken Del hvert Legat var lodtagen deri.

I en efter Undervisningsministeriets Begjæring af Kvæstor under 21de Oktober s. A. afgivet Erklæring med Hensyn til dette Forslag ytrede denne, at der ikke vilde kunne være noget til Hinder for en saadan Ombytning, for saa vidt de Universitetets Legater tilhørende ældre Indskrivningsbeviser lød paa hele Hundreder; for disse vilde da nye særskilte Indskrivningsbeviser være at udstede, saa vel som for et den polytekniske Lærestalt tilhørende Indskrivningsbevis, der ogsaa lød paa fulde Hundreder. Derimod lød 10 af de Universitetets Legater tilhørende Indskrivningsbeviser paa ulige Summer og af disse havde kun legatum Arnæ Magnæi og Valkendorfs Kollegiums Kapital de fornødne Midler til Supplering. Med Hensyn hertil udtaltes det, da Legaterne burde undgaa Kapitaltab, at det legatum Arnæ Magnæi tilhørende Indskrivningsbevis rettest holdtes for sig og afrundedes op ad, saa at der derfor udstedtes et nyt Indskrivningsbevis, medens der for de øvrige kunde udstedes et samlet Indskrivningsbevis, hvis Afrunding op ad bestredes paa Bekostning af og til Vinding for Valkendorfs Kollegiums Kapital, som altsaa erholdt en forøget Andel i det nye Indskrivningsbevis, medens de øvrige Legater bleve lodtagne deri netop med det ulige Beløb, hvorpaa deres nuværende Indskrivningsbeviser lød. Finantsministeriet erklærede imidlertid i Skrivelse til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet af 16de Januar 1872, at det langt maatte foretrække i Stedet for at meddele hvert Legat, hvis Kapital udgjorde fulde Hundreder, et nyt Indskrivningsbevis, kun at udstede til hvert Institut et Indskrivningsbevis, hvorpaa der da af Statsgjældsdirektøren vilde blive bemærket, med hvilken Del hvert Legat eller hver Stiftelse var lodtagen deri. Det foreslog derfor, at der for samtlige de Universitetet tilhørende ældre

Indskrivningsbeviser og de oven nævnte smaa Obligationsbeløb, som agtedes indkjøbte, udstedtes et samlet Indskrivningsbevis, lydende paa forskellige Legater og Stiftelser under Københavns Universitet, og at der for det den polytekniske Læreanstalt tilhørende Indskrivningsbevis udstedtes et nyt, lydende paa samme Sum. Finantsministeriet tilføjede, at for saa vidt der blandt de forskellige Legater skulde findes noget, hvis Kapital stadig forøgedes ved Indkjøb af 4 pCt. indenlandske, nopsigelige Statsobligationer, var det villigt til at meddele et saadant Legat et særskilt Indskrivningsbevis, naar Obligationsbeløbet udgjorde fulde Hundreder.

Under 6te Februar 1872 udtalte Kvæstor, at der ikke for Kvæsturens Vedkommende vilde være noget til Hinder for, at der paa den anførte Maade udstedtes et Indskrivningsbevis, hvorimod det for Statsgjældskontoret vilde medføre en Del Ulejlighed, naar nogen af de under Indskrivningsbeviset indbefattede Kapitaler i Tidens Løb igjen skulde uddrages, hvilket kunde blive nødvendigt, enten naar et Legat maatte optage et midlertidigt Laan paa sit Aktiv, eller naar det forøgedes ved Indkjøb af kgl. 4 pCt. Obligationer. Det første Tilfælde vilde dog yderst sjældent indtræffe, det sidste vilde i en nærmere Fremtid kun ske med de Moltkeske Legaters Reservefond paa 5,700 Rd., der aarlig forøgedes ved saadant Indkjøb, og som derfor i ethvert Tilfælde maatte erholde et særligt Bevis. Med denne Modifikation erklærede Undervisningsministeriet sig i Skrivelse af 16de Februar til Finantsministeriet enigt i den af dette Ministerium foreslaaede Ordning, og Finantsministeriet har derefter i Stedet for de forskellige Legater og Stiftelser under Københavns Universitet, og den polytekniske Læreanstalt tilhørende ældre Indskrivningsbeviser under 12te April 1872 udstedt følgende 3 nye Indskrivningsbeviser litr. C., nemlig:

et Bevis, stort 200,700 Rd., lydende paa forskellige Legater og Stiftelser under Københavns Universitetet, og hvorpaa er bemærket, at af Kapitalen udgjør det Arnæ-Magnæanske Legat.....	24,700 Rd. „ Sk.
Schous Legat.....	3,000 — „ —
Bartholins Legat til Professorernes Husleje.....	1,900 — „ —
Bartholins Legat til astronomisk Observatorium.....	1,925 — „ —
Elers Legat.....	2,932 — „ —
Carstensens Legat.....	1,260 — „ —
Eichels Legat.....	2,100 — „ —
Fru Bartholins Legat til Københavns Universitets-Bibliothek.....	640 — „ —
Etatsraad Hurtigkarls Legat.....	58,852 — 70 —
Kratzensteins Legat.....	10,000 — „ —
Lassons Legat.....	8,800 — „ —
Mallings Legat.....	1,800 — „ —
Collegium Medicæum.....	1,000 — „ —
D. A. Meyers Legat til det anatomiske Museum.....	10,000 — „ —
Sammes Legat for fattige studerende.....	7,000 — „ —
Sammes Legat til den botaniske Have.....	3,000 — „ —
Moltkes Legaters Afdeling I. og II.*).....	30,000 — „ —
At overføre...	168,909 Rd. 70 Sk.

*) Da Reservefonden ved Udgangen af Aaret 1868 var voxet til en Kapital af over 10,000 Rd., og da det ved Undervisningsministeriets Resolution af 4de Juli 1871 med Grev Moltke-Bregentveds Samtykke var bestemt, at af Reservefondens Tilvæxt

Overført . . . 168,909 Rd. 70 Sk.

Mülertz's Legat	40	—	„	—
Valkendorfs Kollegium	1,117	—	12	—
Wedel-Simonsens Legat	2,200	—	„	—
Etatsraad og Professor B. J. Buchwalds Legat	850	—	„	—
Distriktslæge H. F. Müllers Legat	2,000	—	„	—
Justitsraad Kølpins Legat	2,700	—	„	—
Konferentsraad F. Rostgaards Legat (Konto I)	4,483	—	14	—
Estrups Legat til Valkendorfs Kollegium	500	—	„	—
Klokker Neves Enkes Legat	300	—	„	—
Sekretær K. G. Groths Stipendium	600	—	„	—
Frue Kirkes Præsteboligers Kapital	4,000	—	„	—
Estrups Legat for slesvigske studerende	8,000	—	„	—
Brødrene Fr. og M. Hammerichs Legat	5,000	—	„	—
				200,700 Rd. „ Sk.

et Bevis, stort 6,100 Rd., lydende paa Grev J. G. Moltkes under Kjøbenhavns Universitet henhørende Legaters Reservefond, samt

et Bevis, stort 1,000 Rd., lydende paa Madam A. S. Diempkers Gave til den polytekniske Lærestanstalt.

4. Om Anvendelsen af de ved Anordning af 12te November 1870 givne Regler paa de under Kvæsturens Bestyrelse staaende offentlige Midler, samt Inddragelsen af Universitetets faste Synsmænd.

De tidligere gjældende Regler om Tilsynet med, at Panter i Huse og Gaarde, hvis Bygninger udgjøre deres eneste eller væsentligste Værdi, vedblivende yde tilstrækkelig Sikkerhed, indeholdtes i Reglement 26de September 1806 for Universitetets Regnskabsvæsen § 18*), jfr. Universitetsdirektionens Skrivelse af 30te September 1837 og 25de Januar 1840**). Herefter paahvilede Tilsynet med de Kjøbenhavnske Huspanter for Universitetets Vedkommende, hvilket i Praxis udvidedes til at gjælde de andre Stiftelser, Bestyrelsen, der i en lang Aarrække hvert 3dje Aar havde ladet ethvert Pant syne ved 2 af Universitetet fast antagne bygningskyndige Mænd, hvorimod hverken Omvurdering eller Naboattester forlangtes fra Debitorerne, der ej heller havde nogen Bekostning ved Eftersynene, da Mændene lønnedes af Universitetet. Debitorerne for Huspanterne uden for Kjøbenhavn maatte selv hvert 5te Aar tilvejebringe Omvurdering, medens Naboattester i Mellemtiden frafaldtes. Efter at Anordn. 12te November 1870 § 5 havde givet nærmere Regler for Tilsynet med de Panter, der tjene til Sikkerhed for Kapitaler, der ere udlaaante af umyndiges og andre under offentlig Bestyrelse eller offentligt Tilsyn

maatte Renten af de 5,000 Rd. tillægges de 2de Moltkeske naturhistoriske Samlinger (Legaternes Konto II), blev disse 5,000 Rd. tillagt de nævnte Kontiers ældre Kapital paa 25,000 Rd. og afskrevne paa Reservefondens Kapital 10,700 Rd., saaledes at der for dennes Restbeløb 5,700 Rd., i Forbindelse med 3 senere indkjøbte kgl. Obligationer til Beløb 400 Rd., udstedtes et nyt Indskrivningsbevis, paa 6,100 Rd., se oven for.

*) Engelstofts Annaler for 1806, 2det Bind S. 103.

**) Selmers Aarvog for 1840 S. 68.

staaende Midler, og i § 10 havde ophævet Reskr. 7de Februar 1794 tillige med alle sig dertil sluttende administrative Bestemmelser om Tilsynet med slige Panter, opstod det Spørgsmaal, om dette Tilsyn ved de under Kvæsturen henlagte Stiftelser og Fonds i Fremtiden skulde føres i Overensstemmelse med Anordn. 1870 § 5, eller om det skulde have sit Forblivende ved de herom givne særlige Bestemmelser. I denne Anledning indgav Universitetets Kvæstor under 22de Februar 1871 efter Konference med inspectores kvæsturæ en motiveret Forestilling til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, foranlediget ved en Forespørgsel fra Universitetsbogholderen. Kvæstor udtalte, at Anordn. 1870, der kun ophævede Reskr. 1794 og de Bestemmelser, der hertil sluttede sig, formentlig ikke kunde ophæve Reglementet af 1806, der ikke sluttede sig til, men tvertimod var givet i Mod-sætning til Reglerne efter Reskr. 1794, og bemærkede yderligere, at Reglementet af 1806 heller ikke blev anset for at være ophævet, da Reglen i Reskr. 1794 ved kgl. Resol. 11te April 1821 § 3 blev udvidet til alle under offentligt Tilsyn staaende Midler. Det vilde ogsaa være lidet ønskeligt, om det skarpere Tilsyn, der var foreskrevet for de separate Fonds, skulde bortfalde, eftersom Overformynderierne og andre offentlige Fonds ikke saa sjældent havde lidt Tab ved Kjøbstadpanter, medens saadant saa godt som ganske var undgaaet ved de under Universitetet hørende Instituter. Vel vilde Universitetet herved kunne spare det aarlige Honorar af 100 Rd., som udbetaltes de 2de Mænd for Eftersynet af de kjøbenhavnske Panter, men paa den anden Side undgik Debitorerne ved denne Foranstaltning en unyttig Bekostning, og den forholdsvis ringe Udgift for Universitetet burde selvfølgelig ikke komme i Betragtning, naar derved opnaaedes et mere betryggende Tilsyn med Panterne. Anordn. 1870 § 5 kræver Omvurdering hvert 3dje Aar, men denne kan 2 Gange forbigaaes og erstattes med Naboattester, saa at Omvurderingen altsaa kun hvert 9de Aar er ubetinget. Naboattester ansaa Kvæstor imidlertid i de fleste Tilfælde for at være saa godt som uden al Betydning, og et Syn, afholdt hvert 3dje Aar af Mænd, som nøje kjendte hver enkelt af de paagjældende Ejendomme og som strax skulde anmelde, naar disse ikke vare tilbørlig vedligeholdte, var langt paalideligere, end naar Synet kun afholdtes hvert 9de Aar og det endog af andre dertil udnævnte Mænd i Henhold til Loven af 19de Marts 1869. Universitetets egne Synsmænd afgav derhos den yderligere Garanti, at de ved nye Laan uden særlig Godtgjørelse skulde optage Taxationsforretninger ved Siden af de Taxationsforretninger, der afholdtes i Overensstemmelse med Lov 19de Marts 1869, en Foranstaltning, der oftere havde vist sin Nytte, men som maatte bortfalde, naar Anordn. 1870 gjordes anvendelig, da der næppe vilde blive lønnet Mænd alene for de tilkommende Panters Skyld, naar Mændene ingen gyldig Indflydelse kunde have paa de senere Skjønforretninger. At der paaførtes Ejerne af Huspanterne uden for Kjøbenhavn den forøgede Udgift, som var forbundet med Omtaxering hvert 5te Aar i Stedet for hvert 9de Aar, burde saa meget mindre komme i Betragtning, som gode Laan kun sjældent kunde faas i denne Slags usikre Panter, og Debitorerne vilde derfor næppe føle sig forulempede ved den lidt strængere Fordring, der i saa Henseende stilledes. Kvæstor indstillede derfor, at Tilsynet fremdeles maatte føres efter de samme Regler som hidtil*).

*) Kvæstors Indstilling angik samtlige under Kvæsturen hørende Stiftelser og Fonds. Dog gjaldt allerede tidligere med Hensyn til Sorø Akademis Huspanter uden for

I denne Anledning begjærede Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet Justitsministeriets Erklæring, der meddeltes under 28de April 1871. Justitsministeriet bemærkede, at da Lov af 19de Marts 1869 § 13, hvorefter der ved kgl. Anordn. skulde bestemmes de Regler, som skulde følges med Hensyn til Udlaan af umyndiges og andre under offentlig Bestyrelse eller offentligt Tilsyn staaende Midler, og den i Henhold hertil udstedte Anordning af 12te November 1870 i Følge dens Ordlyd omfattede alle under offentlig Tilsyn staaende Midler, og da Hensigten med disse Bestemmelser efter de forud gaaende Forhandlinger netop havde været under et at samle alle herhen hørende spredte ældre Regler, maatte de ogsaa ligefrem finde Anvendelse paa de under Universitetskvæsturen henlagte Stiftelser og Fonds. Herimod kunde ikke anføres den Omstændighed, at Reskr. 7de Februar 1794 med de sig dertil sluttende administrative Bestemmelser alene nævnedes som ophævet ved Anordning af 1870, idet Grunden hertil maatte søges dels i Lov 19de Marts 1869 § 13, dels i den almindelige Betydning, som bemeldte Reskript havde haft for de her omhandlede Forhold, saaledes at det var blevet betragtet som det fælles Udgangspunkt, hvortil samtlige administrative Bestemmelser om Tilsynet med offentlige Midler havde sluttet sig, uden Hensyn til, at der for en enkelt Klasse af saadanne Midler maatte være givet afvigende Regler. Justitsministeriet antog derfor, at de af Kvæstor anførte særlige Bestemmelser for Tilsynet med de under Universitetskvæsturen hørende Stiftelsers Panter vare bortfaldne ved Anordning 1870 § 5, men tilføjede, at for saa vidt det maatte findes hensigtsmæssigt fremdeles at bibeholde det hidtil førte særlige Tilsyn med disse Panter, var der formentlig intet til Hinder derfor, naar tillige Reglerne i Anordn. 1870 § 5 iagttoges. Denne Justitsministeriets Opfattelse tiltraadtes af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet i Skrivelse til Kvæstor af 13de Maj 1871, ved hvilken Ministeriet ogsaa tilkjendegav sin Samstemning med Hensyn til en eventuel Bibeholdelse af det særlige Tilsyn paa de af Justitsministeriet nævnte Vilkaar.

Under 26de September 1871 henstillede Kvæstor imidlertid til Ministeriet efter Konference med inspector kvæsturæ, Professor Aagesen, om der ikke maatte findes Anledning til fra 1ste Juli 1871 at regne at inddrage det aarlige Honorar af 100 Rd., som af Kvæsturudgifternes Konto havde været udbetalt Universitetets 2de faste Synsmænd, mod at Kvæsturen bemyndigedes til af bemeldte Konto at lade afholde de Udgifter, som vare forbundne med Optagelsen af saadanne Vurderings- og Skjønnsforretninger over de under samme hørende Gaarde og Huse i Kjøbenhavn, som det ved enkelte Lejligheder maatte anses hensigtsmæssigt at erhverve til Sammenligning med de Forretninger, som afholdes af de af Øvrigheden udmeldte Mænd. Til Begrundelse heraf anførtes, at i Følge Ministeriets oven for omtalte Resolution skulde nu de befalede Omtaxationer ogsaa over de kjøbenhavnske Panter afholdes af 2 af Øvrigheden dertil udmeldte Mænd. Da Universitetets faste Synsmænds Omvurdering altsaa ikke længere havde Gyldighed, var der ikke Grund til fremdeles at lade Universitetet afholde bemeldte Honorar, saa meget mindre som man for en langt ringere Udgift, nemlig 2 Rd. til hver for $\frac{1}{2}$ Dag, kunde sikre

Kjøbenhavn de almindelige Regler, og paa disse var det givet, at Anordn. af 12te November 1870 § 5 maatte komme til Anvendelse; det nærmere herom har imidlertid ikke sin Plads i denne Beretning.

sig Mændenes Medvirkning, naar det maatte anses hensigtsmæssigt i enkelte Tilfælde, f. Ex. naar et mindre godt vedligeholdt ældre Pant eller et nyt tilbudt Pant skjønedes at være ansat til for høj en Værdi, eller naar der ved enkelte Lejligheder kunde ønskes en omhyggeligere Beskrivelse af Panterne og Oplysning om disses Vedligeholdelse, end der indeholdtes i de udmeldte Mænds Forretninger. Indstillingen bifaldtes af Ministeriet under 6te Oktober næst efter.

5. Om Udbetaling af Lønninger af de samlede Lønningssummer.

Efter at den ved Lønningsloven af 12te Januar 1858 § 9 normerede samlede Lønningssum for Universitetet og Kommunitetet af Ministeriet var blevet fordelt paa de enkelte under bemeldte Lovbestemmelse indbefattede Bestillinger, blev det ved Ministeriets Resolutioner af 3dje Juni 1858 og 5te Januar 1859 fastsat, at naar de ommeldte Bestillinger ikke bleve besatte af Ministeriet selv, vilde dettes Samtykke ved Personskifte være uforment til fremdeles at udbetale de engang fastsatte Lønninger med samme Beløb som hidtil, hvorimod enhver Lønningsforandring kun kunde ske efter Ministeriets Bestemmelse, en Regel, der ogsaa havde faaet Anvendelse paa den polytekniske Lærestalts Lønningssum. Imidlertid var der dog stadig af Kvæsturen ved hvert Finantsaars Begyndelse indhentet Approbation paa Fordelingen af de samlede Lønningssummer, eftersom det varierende Sædomskrivningstillæg nødvendiggjorde en Omberegning for hvert Finantsaar; men denne Grund bortfaldt, efter at det varierende Sædomskrivningstillæg ved Lov 25de Marts 1871 var bortfaldet. Efter at de ved denne Lov fastsatte samlede Lønningssummer vare blevne fordelte ved Ministeriets under 3dje April 1871 givne Approbation paa de af Kvæstor i saa Henseende indgivne Forslag, var der derved, i Forbindelse med Ministeriets senere Skrivelse af 29de April s. A. om den polytekniske Lærestalts Bestillinger og af 17de August s. A. om Universitetets Fyrbøder, truffet Bestemmelse om samtlige Bestillinger, der ikke besættes af Ministeriet selv, dog saaledes, at Bestemmelsen kun led paa Finantsaaret 1871—72 og paa de da ansatte Bestillingsmænd. I en under 21de Oktober 1871 til Ministeriet indgivet Indstilling udtalte Kvæstor sig for, at den hidtil værende Ordning indtil videre beholdtes med den Forandring, at de aarlige Forslag til Fordelingen af de samlede Lønningssummer for Fremtiden bortfaldt. Til Begrundelse heraf anførtes, at der i disse Stillinger meget hyppigt foregaar Personskifte, navnlig blandt det underordnede Personale ved de videnskabelige Samlinger og Medhjælperne ved botanisk Have. Skulde der nu, efter at den nye Lønningslov var udkommet, ske Forandring i de hidtil fulgte Regler ved Besættelsen, vilde deraf formentlig følge, at der i hvert enkelt Tilfælde maatte indhentes Ministeriets Samtykke til Postens Besættelse, hvilket ikke alene vilde medføre en Del unyttigt Skriveri, men da de paagældende ofte kun ganske kort før Fratrædelsen opsiges deres Bestillinger, tillige den Ulempe, at disse paa ny vilde være besatte, førend det var muligt derom at have behørig Bestemmelse. Da der derhos for Tiden ikke var Grund til at afkorte noget i de for de omhandlede Poster fastsatte Lønninger, saaledes som disse for det løbende Finantsaar vare bestemte, indstilledes det, at Ministeriets Samtykke skulde indhentes til enhver Forandring i Lønningerne af de samlede Lønningssummer, men at det ved Personskifte i de paagældende Bestillinger, naar disse ikke besættes af Ministeriet selv, blev uforment at indhente Ministeriets Samtykke til fremdeles indtil videre at udbetale de med dettes

Approbation fastsatte Lønninger med samme Beløb som hidtil. Kun med Hensyn til følgende Stillinger maatte Ministeriets nærmere Bestemmelse ved Personskifte formentlig forbeholdes, nemlig:

1. Prosektorpladsen ved fysiologisk Laboratorium, forudsat, at der ved Vakance blev foretaget Forandring i de til Bestillingen da henlagte Forretninger, eller der maatte findes Grund til at inddrage det den daværende Prosektor ved Ministeriets Resolution af 6te Januar 1871 bevilgede Lønningstillæg af 80 Rd. aarlig;
2. Assistentposten ved Kvæsturens Bogholderkontor, da det Assistent Jørgensen ved Ministeriets Resolution af 24de Februar 1871 bevilgede personlige Tillæg af 100 Rd., der, da Sædomskrivningstillæget ophørte, ved Approbationen af 3dje April 1871 var blevet forhøjet til 110 Rd., bortfaldt ved Vakance;
3. det naturhistoriske Museums 2 Konservatorstillinger, saafremt den fratrædende havde erholdt Alderstillæg.
Derhos ansaa han det for en Selvfølge, at der ved Vakance ikke uden Ministeriets Samtykke kunde disponeres over de Lønninger, som for Tiden vare tillagte Etatsraad Lautrup, hvem der efter hans Afgang som Kassekontrollør ved Kommunitet var overdraget en Del Jordebogsarbejder i Kvæsturen, og Sekretæren ved den Arnæmagnæanske Stiftelse, da disse Poster vare bestemte til Inddragelse.

Dette Forslag, som Konsistorium tiltraadte for Universitetets og Kommunitetets Vedkommende i Skrivelse af 9de November 1871, bifaldtes af Ministeriet under 18de November s. A.

6. Om Tilsyn med Bestillingsmænds pligtige Alderdoms- og Enkeforsørgelse.

Til Lettelse af Tilsynet med Bestillingsmænds pligtige Alderdoms- og Enkeforsørgelse har Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet efter Finantsministeriets Begjæring under 15de September 1871 paalagt Universitetets Kvæstor at iagttage følgende Forretningsgang:

1. Naar en ny Bestillingsmand ansættes eller en allerede ansat opnaar højere Lønning, indsendes herom strax af Kvæstor eller den paagjældende Regnskabsfører umiddelbart til Pensionskontoret en Anmeldelse, indeholdende vedkommendes Navn, Bestilling, Lønning (ved Lønningsforhøjelser tillige den forrige Lønning) og Tidspunktet for Ansættelsen eller Lønningsforhøjelsen.
2. Samtidig tilstilles der den vedkommende Bestillingsmand et Exemplar af Regulativet af 19de November 1870 og Tillæget dertil af 13de Maj 1871, og der drages Omsorg for, at han (i Almindelighed i Løbet af 14 Dage) udfylder det vedtagne Skema, som derefter umiddelbart indsendes til Finantsministeriet.
3. Ligeledes vil det uden særligt Paalæg eller Anmodning være at iagttage, at der — dog altid kun fra Begyndelsen af et Kvartal — ved enhver ny Ansættelse eller Lønningsforhøjelse tilbageholdes ¹/₁₂ maanedlig af 5 Procent af Lønningen (Aarsafdraget dog altid kun beregnet i hele Dalere, saaledes at den mulig overskydende Brøk bortfalder). For at forebygge Fejltagelser og Forglemmelser tilføjes i de under Nr. 1 nævnte Anmeldelser, at Lønnings-

afdraget, med Angivelse af dets Størrelse, bliver indeholdt. Skulde Lønningsafdraget af en eller anden Grund i et enkelt Tilfælde blive at fastsætte anderledes, end til de regelmæssige 5 Procent, vil hver Gang særlig Ordre til den fornødne Forandring blive givet af Ministeriet.

4. Ved en Afdrag lidende Bestillingsmands Død, Afskedigelse, Ansættelse med Pensionsret, samt overhovedet ved enhver Forandring i hans tjenstlige Stilling, der kan faa Indflydelse paa Lønningsafdragets Indeholdelse eller regnskabsmæssige Postering, indsendes Anmeldelse umiddelbart til Pensionskontoret, ganske som omtalt under Nr. 1.

5. De Beløb, der saaledes skulle være indeholdte af enhver Bestillingsmands Lønning, vil Finantsministeriet den 15de i hvert Fjerdingaars sidste Maaned enten gennem Finantshovedkassen forskudsvis lade indbetale til Livsforsikrings- og Forsørgelsesanstalten eller til gode skrive Kontoen for de til Forrentning i Statskassen indsatte Afdrag, og samtidig meddeler Ministeriet under detailleret Angivelse af de enkelte paagjældende Beløb, Kvæstor Ordre til inden Maanedens Udgang at lade indbetale Beløbet i Finantshovedkassen som Refusion. For det mulige Tilfælde, at den saaledes fra Ministeriet fjerdingaarsvis meddelte Fortegnelse over Afdrag ikke for hver enkelt Bestillingsmand skulde stemme med vedkommende Regnskabsførers Bogføring over Afdragene, skal der uophødelig gjøres umiddelbar Indberetning til Finantsministeriet, for at den indløbne Fejl strax kan rettes.

Med Hensyn til Fritagelsen for Forpligtelsen til at lide Lønningsafdrag til Selvpensionering gjælder den almindelige af Finantsministeriet udtalte Regel, at Afdrag, som vilde være mindre end 1 Rd maanedlig, bortfalde, og at ingen Bestillingsmand er forpligtet til at lide større Lønningsafdrag til Selvpensionering end Halvdelen af den ved Gjennemførelsen af Lov 25de Marts 1871 opnaaede Lønningsforbedring, saa at Betingelsen for Afdrag er, at Vedkommendes Lønning nu er mindst 240 Rd, og derhos mindst 24 Rd, større end tidligere; heller ikke inddrages Betjente, der efter deres Stilling ere at betragte som Tyende, under Bestemmelserne om Selvpensioneringen.

Disse Regler indskjærpedes af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet i Skrivelse til Kvæstor af 28de Juni 1871. Som særlige Fritagelser kunne mærkes, at i Følge Ministeriets Skrivelse af 17de August 1871 ere Assistenten ved Universitetets zoologiske Museum og Amanuenses ved Universitetets og den polytekniske Læreanstalts kemiske Laboratorium paa Grund af deres Stillingers særegne Beskaffenhed som blot midlertidige Gjennemgangsstillinger fritagne for Lønningsafdrag til deres Selvpensionering. Samme Fritagelse er ved Ministeriets Skrivelse af 11te Maj 1872 indrommet Assistenten ved Universitetets fysiologiske Laboratorium.

7. Om Godtgjørelse til Universitetspedellerne for Opkrævning af samtlige Dekanatsindtægter i det filosofiske Fakultet.

I Aaret 1845 indkom der fra de daværende Universitetspedeller Ørum og Müller et Andragende om, at der maatte tilstaa dem en passende Godtgjørelse for deres Ulejlighed med at indkassere Dekanatsindtægterne i det filosofiske Fakultet og herfor aflægge Regnskab til Universitetet, hvilket Arbejde de efter frivillig Overenskomst i flere Aar havde udført for Dekanerne, der herfor havde

honoreret dem. Efter herom at have afkrævet Universitetets Kvæstor Erklæring, indstillede Konsistorium i Skrivelse af 12te April 1845, at Optræningen af disse Dekanatsindtægter mod en aarlig Godtgjørelse af 10 Rd. til hver af Pedellerne maatte overtages af disse, paa samme Maade, som for den Universitetet tidligere tilfaldende Del af disse Indtægter havde været foreskrevet, hvilken Indstilling blev bifaldet af Direktionen for Universitetet og de lærde Skoler ved Skrivelse af 22de April 1845, saaledes, at dette skulde gjælde for de 2de daværende Pedeller. Efter at disse vare afgaaede ved Døden, blev det efter Indstilling fra Konsistorium tilladt, at den nævnte Resolution ogsaa maatte gjælde for de efter dem udnævnte Pedeller Speer og Mule, henholdsvis ved Direktionens Skrivelse af 26de Januar 1847 og Ministeriets Skrivelse af 23de April 1864. Da der i December 1871 atter skete Personskifte i Pedelbestillingerne, henstillede Universitetets Kvæstor til Konsistorium, om der ikke maatte være Anledning til at erhverve en almindelig Bestemmelse om, at det omhandlede Beløb, der dog i Virkeligheden var betragtet som en Del af Pedellernes faste Indtægter, i Lighed med de dem ved kgl. Resolution af 11te Maj 1775 § 2 og Universitetets Sportelreglement af 11te Januar 1839 til Deling tillagte 50 Rd. af Examensindtægterne, ogsaa for Fremtiden maatte udbetales begge Pedellerne uden Hensyn til Personskifte i disse Bestillinger, hvilken Henstilling tiltraadtes af Konsistorium i Skrivelse af 15de December 1871. Ved Skrivelse af 23de December 1871 bifaldt Ministeriet, at Resolutionen af 22de April 1845 indtil videre maatte vedblive at gjælde uden Hensyn til Personskifte i Pedelstillingerne.

8. Om Fritagelse for at betale Kongetiende.

Parcellist Peter Jensen Eiby af Mulstrup tilkøbte sig i 1847 Jordlodden Matr.-Nr. 28 g i Mulstrup, der da var en saadan uopdyrket Hedelod, som omhandles i Plakat 14de Juni 1825. Samme Aar begyndte han imidlertid at opdyrke den og begjærede da, i Forening med flere andre af Sognets Grundejere, Tienden af sin Ejendom bestemt til et fast aarligt Vederlag, hvilket ved Tiendekommissionens Kjendelse blev ansat til 3 Skpr. Byg aarlig for hver Tiende at tilsvare efter Kapitelstaxt. Kongetiendeverdraget for 1851 betalte han; men da han undlod at erlægge Vederlaget for 1852, begjærede Kommunitetet Udpantning hos ham. Peter Jensen Eiby sagsøgte derpaa Kommunitetet til Tilbagebetaling af Vederlaget for 1851 og til at høre Jordlodden kjendt fri for Kongetiende i 20 Aar fra 1848 at regne i Henhold til Plakat 14de Juni 1825; og da en lignende Sag om Kirketienden for denne Lod netop da var endt med, at der var givet Citantens Paastand Medhold, indvilgede Kommunitetet i, at Kongetiendeverdraget for 1851 tilbagebetales, Udpantningen frafaldtes og Citantens Frihed for at udrede Kongetiende af Lodden i det omspurgte Tidsrum erkjendtes. Efter Udløbet af dette Tidsrum lod Kommunitetet foretage Udpantning for Vederlaget for 1869, men Peter Jensen Eiby anlagde derefter Sag mod dette til at høre den foretagne Udpantningsforretning ophævet og kjendt ugyldig og til at kjendes pligtig til at erkjende Citantens nævnte Ejendom tiendefri, saa at han og alle efterfølgende Ejere af den vare fritagne for Kongetiendeafgift. Denne Paastand blev der, under Henviisning til, at Lov af 14de April 1852 § 22 fastsætter, at Tiendeforpligtelsen ikke senere kan indtræde for Jorder, som ikke inden 1ste Januar 1856 vare blevne tiendeplichtige, givet Medhold ved Kjøbenhavns Amts søndre Birks Dom af 13de September 1871, ved hvilken Dom Kommunitetet efter

dertil af Ministeriet under 26de Januar 1872 meddelte Approbation akkviescerede*). — Ved samme Skrivelse blev det som Følge af denne Dom bifaldet, at Kongetiendeafgifterne af Jordlodderne Matr.-Nr. 8 b og 13 b af Ørsløv By og Sogn, i alt 4 Skpr. Byg, der efter Tiendebestemmelsen første Gang skulde have været opkrævede for Aaret 1872, maatte bortfalde.

9. Om Forpligtelse til at løse testimonium publicum.

Efter at Konsistorium paa en til Ministeriet indsendt Fortegnelse over Kandidater, som efter at have absolveret en Embedsexamen ved Universitetet vare blevne ansatte i Embeder i Følge kgl. Resolution, uden at have løst testimonium publicum fra Universitetet, havde opført en candidatus magisterii, der var blevet udnævnt til Overlærer ved en lærd Skole, udtalte Ministeriet i Skrivelse til Konsistorium af 31te Oktober 1871, at candidati magisterii ikke skjønnedes at være underkastede Bestemmelserne i Bekjendtgjørelse af 29de Januar 1839 om Forpligtelsen til at løse testimonium publicum fra Universitetet og betale det dermed forbundne Gebyr. I denne Anledning bemærkede Konsistorium i Skrivelse af 11te November, at da den ved Universitetets Fundats af 7de Maj 1788 Kap. V § 4, jfr. Plakat 10de August 1848 anordnede Magisterkonferents i Almindelighed kun giver Adgang til Erhvervelse af visse akademiske Grader, men ikke aabner den, som har underkastet sig en saadan, bestemt Adgang til visse Embeder, kunde det ikke antages, at enhver candidatus magisterii var undergivet Forpligtelsen til at løse testimonium publicum, da denne Pligt efter Bekjendtgjørelse 29de Januar 1839 kun paahviler dem, som have bestaaet en Embedsexamen ved Universitetet. Derimod kunde Konsistorium ikke anse det for tvivlsomt, at Forpligtelsen til at løse testimonium publicum maatte paahvile dem, der have underkastet sig en saadan Magisterkonferents, som efter Anordning af 2den Februar 1849 § 15 under visse Betingelser aabner Kandidaten Adgang til Overlærerembeder ved de lærde Skoler. Ved en Embedsexamen ved Universitetet maatte nemlig forstaas enhver Prøve ved samme, som i Følge Lovgivningen giver en bestemt Adgang til visse Embeder, hvorimod det ikke til Begrebet udfordredes, at Adgangen skulde være udelukkende. Saaledes kunde det ikke betvivles, at den statsvidenskabelige Examen var en Embedsexamen, uagtet den ikke gav udelukkende Adgang til visse Embeder, jfr. Bekjendtgjørelse 10de Juni 1851 § 5, hvorfor det ogsaa i Bekjendtgjørelsens § 2 forudsættes, at statsvidenskabelige Kandidater kunde komme til at løse testimonium publicum. Konsistorium maatte derfor fastholde den Mening, at den omspurgte Overlærer i Henhold til Bekjendtgjørelse af 29de Januar 1839 var forpligtet til at løse testimonium publicum, eftersom han, der havde underkastet sig en Magisterkonferents i Mathematik, hørte til den Klasse af candidati magisterii, som ved Magisterkonferentsen havde opnaaet en bestemt Adgang til Overlærerembeder ved de lærde Skoler. Under 24de November næst efter meddelte Ministeriet imidlertid, at da Bestemmelsen i Bekjendtgjørelsen af 29de Januar 1839 IV. udtrykkelig kun paalægger dem, „der have bestaaet i en Embedsexamen ved Universitetet“ Forpligtelsen til at løse testimonium publicum, fandt Ministeriet det betænkeligt at udstrække en Forpligtelse af denne Art til dem, der ved Universitetet havde underkastet sig Prøver, der efter almindelig Universitets-Terminologi ikke hørte under Kategorien af Embedsexamina.

*) Afgiften for 1868 var erlagt, men blev i Henhold til Ministeriets Approbation af 12te September 1872 tilbagebetalt.